

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра філософії та соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКЗП.1.9 ФІЛОСОФІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	<u>012 «Дошкільна освіта»</u>
	<u>013 «Початкова освіта»</u>
	<u>014 «Середня освіта»</u>
	<u>029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»</u>
	<u>032 «Історія та археологія»</u>
	<u>034 «Культурологія»</u>
	<u>035 «Філологія»</u>
	<u>051 «Економіка»</u>
	<u>052 «Політологія»</u>
	<u>053 «Психологія»</u>
	<u>054 «Соціологія»</u>
	<u>055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</u>
	<u>056 «Міжнародні економічні відносини»</u>
	<u>061 «Журналістика»</u>
	<u>073 «Менеджмент»</u>
	<u>081 «Право»</u>
	<u>101 «Екологія»</u>
	<u>124 «Системний аналіз»</u>
	<u>227 «Фізична реабілітація»</u>
	<u>242 «Туризм»</u>

2020 – 2021 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Філософія» для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта», 014 «Середня освіта», 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», 032 «Історія та археологія», 034 «Культурологія», 035 «Філологія», 051 «Економіка», 052 «Політологія», 053 «Психологія», 054 «Соціологія», 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 056 «Міжнародні економічні відносини», 061 «Журналістика», 073 «Менеджмент», 081 «Право», 101 «Екологія», 124 «Системний аналіз», 125 «Кібербезпека», 242 «Туризм»

Розробники:

Цибулько О.С., доцент кафедри філософії та соціології, кандидат історичних наук, доцент (без вченого звання «доцент»)

Іванов П.М., доцент кафедри філософії та соціології, кандидат філософських наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філософії та соціології МДУ

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри філософії та соціології

(підпис)

Слющинський Б.В.

(прізвище і ініціали)

© Цибулько О.С., 2020 рік

© Іванов П.М. 2020 рік

© МДУ, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0101 Педагогічна освіта, 0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, 0201 Культура, 0203 Гуманітарні науки, 0301 Соціально-політична науки, 0302 Міжнародні відносини, 0303 Журналістика та інформація, 0304 Право, Економіка та підприємництво, 0306 Менеджмент і адміністрування, 0401 Природничі науки, 0403 Системні науки та кібернетика, 1401 Сфера обслуговування	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність: <u>012 «Дошкільна освіта»</u> <u>013 «Початкова освіта»</u> <u>014 «Середня освіта»</u> <u>029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»</u> <u>032 «Історія та археологія»</u> <u>034 «Культурологія»</u> <u>035 «Філологія»</u> <u>051 «Економіка»</u> <u>052 «Політологія»</u> <u>053 «Психологія»</u> <u>054 «Соціологія»</u> <u>055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»</u> <u>056 «Міжнародні економічні відносини»</u> <u>061 «Журналістика»</u> <u>073 «Менеджмент»</u> <u>081 «Право»</u> <u>101 «Екологія»</u> <u>124 «Системний аналіз»</u> <u>227 «Фізична реабілітація»</u> <u>242 «Туризм»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>модульне дослідження</u>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	3-й
	Лекції		

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-год.	-год.
		Самостійна робота	
		50 год.	68 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33 % (30/60)

для заочної форми навчання – 7,5 % (12/78)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування цілісних уявлень про зародження та розвиток філософського знання, а також про сучасні філософські проблеми світу, людини та суспільства.

Завдання: формування високого рівня філософської культури та раціонального мислення майбутнього бакалавра, вірного розуміння сутності сучасних світоглядних проблем, їхніх витоків і теоретичних варіантів вирішення, в також принципів та ідеалів, що формують мету, засоби та характер діяльності людини.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Філософія» спрямована на опанування наступних компетентностей:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність вчитися і бути сучасно навченим;
- здатність до адаптації та дії у новій ситуації;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

фахові:

- здатність планувати власну діяльність та управляти часом;
- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліна «Філософія» вивчається після вивчення дисциплін «Історія української культури», «Історія України».

Відповідно до ОПП «Філософія» як навчальна дисципліна сприяє формуванню таких компетентностей

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні:		
Здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним з використанням сучасних інформаційних технологій.		ЗК-1
Здатність адаптуватися до змінних умов професійної педагогічної діяльності, прийняття рішень у мінливих умовах педагогічної праці.		ЗК-2
Здатність до самоаналізу та коригування власної діяльності, саморозвитку.		ЗК-4
Здатність бути критичним і самокритичним		ЗК-5
Навички міжособистісної взаємодії		ЗК-8
Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.		ЗК-11
Спеціальні:		
Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології		СК-1
Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ		СК-2
Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків		СК-3
Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел		СК-4
Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку		СК -11

Відповідно до ОПП «Філософія» як навчальна дисципліна сприяє досягненню таких результатів навчання

Результати навчання	Шифр результату навчання
Вміти аналізувати основні напрями реформування освіти в Україні; формулювати проблемий оцінити переваги і загрози проведення реформ початкової освіти.	PH2
Вміти визначати соціально-психологічні чинники розвитку й формування особистості молодшого школяра.	PH4
Здатність критично осмислювати знання про основні історичні етапи розвитку початкової освіти в Україні та у зарубіжних країнах, визначаючи позитивні тенденції, негативні наслідки.	PH9

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- Історичні типи філософії, основні парадигми філософствування;
- Основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, логіка, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія);
- Основні форми буття і сутність діалектики;
- Походження свідомості, форми і структура свідомості;
- Шляхи пізнання світу, функціонування знання в сучасному інформаційному просторі, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними і етичними проблемами;
- Форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок;
- Умови формування особистості, її свобода, відповідальність за збереження життя, природи, культури.

вміти:

- Обґрунтувати свою світоглядну та громадянську позицію;
- Застосувати одержані знання про вирішення професійних завдань, при розробці соціальних та екологічних проєктів, організації між людських відносин;
- Науково аналізувати соціально значущі проблеми й процеси, факти і явища суспільного життя; розуміти і об'єктивно оцінювати досягнення культури, пояснювати феномен культури та цивілізації;
- Володіти методологією і методами пізнання, творчої діяльності;

- Здатність до діалогу як засобу вирішення соціальних і етичних проблем, досягнення консенсусу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. АНТИЧНА ТА СЕРЕДНЬОВІЧНА ФІЛОСОФІЯ

Тема 1. Філософія в житті людини і суспільства (2 години).

Філософія та світогляд. Поняття світогляду. Типи світогляду. Філософський світогляд. Характер філософських проблем. Філософія та наука, науково та ненауково орієнтовані типи філософії. Функції філософії. Філософія та мистецтво. Філософія та релігія. Філософія та загальний соціальний та індивідуальний людський досвід. Основні типи філософських орієнтацій.

Тема 2. Філософія античного світу та Стародавнього Сходу (2 години).

Дофілософські форми світогляду. Виникнення філософії – перехід від міфологічного та повсякденного до раціонально-теоретичного світорозуміння. Грецькі філософи про першооснову, походження та загальних організуючих началах світу. Космологізм та діалектика перших мислителів. Проблема буття та небуття, кінцевого та безмежного, змінного та постійного в егейській філософії. Матеріалістичні та ідеалістичні трактовки буття. Проблеми теорії пізнання, моралі та способу життя. Соціальні та політичні ідеї античної думки. Основні філософи епохи: Анаксагор, Анаксимен, Арістотель, Геракліт, Парменід, Демокрит, Піфагор, Платон, Сократ, Фалес, Епікур.

Філософія Стародавнього Сходу: джайнізм (Індія), конфуціанство, даосизм, моїзм, легізм. Проблема буття та небуття: їхня сутність та взаємозв'язок. Людина в філософії та культурі Стародавнього Сходу.

Тема 3. Західноєвропейська філософія середніх віків та філософія епохи Відродження (2 години)

Релігійний характер середньовічної філософії. Бог як абсолютне буття. Ідеї творіння та одкровення. Проблема віра та знання. Схоластика як спосіб філософського мислення. Трактовки буття, сутності та існування. Середньовічне розуміння природи та загальносвітової картини. Специфіка середньовічної науки. Людина в середньовічній філософії, трактовка його духа, душі та тіла. Звернення до духовного світу людини на підвалинах віри; звернення до людської особистості та самосвідомості. Аскетизм як середньовічний ідеал. Основні філософи епохи: Абельяр, Августин, Боецій, Бекон Р., Оккам, Фома Аквінський.

Антропологія та гуманізм епохи Відродження. Людина як творець власної природи та долі. Культ індивідуалізму та цінностей людського життя. Свобода думки та скептицизм гуманістів Відродження, критика релігійного догматизму та аскетизму. Картина світу доби Відродження. Пантеїзм. Ідеї геліоцентризму та нескінченності Всесвіту. Політична філософія Відродження: проблема влади та насильства, політики та моралі, соціальні утопії. Основні філософії епохи: Бруно, Валла, Данте, Коперник, Никола Кузанський, Кампанелла, Леонардо да Вінчі, Макіавеллі, Монтень, Петрарка, Еразм Роттердамський.

Змістовий модуль 2. ФІЛОСОФІЯ НОВОГО ЧАСУ.

Тема 4. Філософія доби інтелектуальної та наукової революції Нового часу. (2 години)

Соціокультурні умови, теоретичні підвалини формування філософії Нового часу. Наукова революція XVII ст. проблема вивільнення розуму з позиції емпіризму та раціоналізму. Пошуки універсального методу наукового пізнання та достовірних критеріїв істини. Філософія природи, формування механістичної картини світу. Людина та природа, людина та суспільство, ідеї свободи, безмежності, розуму та людського буття. Соціально-політичні ідеї. Проблема методу в філософії Ф. Бекона, Р. Декарта. Вчення про

субстанцію. Декарт. Спіноза. Лейбніц. Людина і суспільство в філософії Нового часу. Ф. Бекон, Т. Гоббс.

Тема 5. Філософія Європейського Просвітництва (2 години).

Європа напередодні буржуазних революцій, критика існуючого ладу, релігії, схоластики. Ідеї всемогутності розуму та науки. Атеїзм європейських вчених. Ідея головної ролі соціального оточення та виховання при формуванні особистості. І. Мельє, Ш. Монтеск'є. Проблема історії. Вольтер про всевітню історію. Ідея договірної походження держави. Ж.-Ж. Руссо. Т. Гоббс.

Тема 6. Німецька класична філософія. Філософські та суспільно-політичні погляди К. Маркса (2 години).

Проблема суб'єкту та об'єкту в німецькій класичній філософії. І. Кант. Теорія пізнання Канта. Категоричний імператив. Елементи діалектики в філософії Канта. Філософія І.Г. Фіхте. Філософія Шеллінга. Система і метод філософії Гегеля. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха. Проблема людини в філософії Л. Фейєрбаха, його атеїстичний гуманізм, альтруїстична мораль «релігії любові».

Умови виникнення марксизму, головні принципи та метод, матеріалістичне розуміння історії. Проблема відчуження в марксизмі. Структура суспільства. Закони суспільного розвитку. Суспільно-економічні формації. Людина і історичний процес.

Тема 7. Розвиток філософських ідей в Росії XV – XX ст. (2 години).

Наслідки татаро-монгольської навали. Культура Московського царства. Натурфілософські ідеї М.В. Ломоносова. Виникнення світської інтелігенції О. Радищев, П.Я. Чадаєв. Російська філософія у пошуках природної та соціальної гармонії, її моральна та соціально-політична спрямованість. Проблема сенсу історії та місця і ролі Росії в мировому історичному процесі: слов'янофіли і західники О. Хомяков, І Кирєєвський, О. Герцен, М. Бакунін, М. Чернишевський. Філософія загальної єдності В. Соловйова. Космізм. “Філософія спільної справи” М. Федорова. К. Цюлковський про єдність людини і космосу. Проблема людини, сенсу історії, свободи та творчості у Ф. Достоевського і М. О. Бердяєва.

Змістовий модуль 3. СУЧАСНА ФІЛОСОФІЯ.

Тема 8. Позитивізм і неопозитивізм. (2 години)

Класична і некласична філософія. Умови виникнення позитивізму. Проблеми філософії у позитивізмі. Істина та її критерії. О. Конт. Г. Спенсер. Історичні форми позитивізму. Емпіріокритицизм. Проблеми теорії пізнання. Е. Мах. Р. Авенаріус. Неопозитивізм і його школи. Логічний позитивізм, лінгвістичний аналіз, семантичний позитивізм. Б. Рассел, Л.Вітгенштейн, Р.Карнап, К. Поппер. Гносеологія неопозитивізму. Проблема верифікації. Істина в позитивізмі. Конвенціоналізм. Проблеми людини та суспільства в філософії позитивізму.

Тема 9. Філософські ідеї в психоаналізі (2 години).

Фрейдизм і неофрейдизм. Поняття свідомого і несвідомого у З.Фрейда. Структура психіки за Фрейдом. Психоаналітична онтологія людського буття. Психоаналіз і антропосоціогенез. Неофрейдизм. Проблеми душі сучасної людини. Структура і архетипи колективного несвідомого у філософії К. Юнга. Проблема “соціального характеру” і філософії Е. Фромма. Любов і агресія. Любов як найвища цінність. Свобода і відповідальність.

Тема 10. Філософія екзистенціалізму. (2 години).

Зародження екзистенціалізму. Основні ідеї та принципи. С. К'єркегор – попередник філософії екзистенціалізму. Проблема екзистенціального вибору. Вчення про три стадії життєвого шляху людини. Розвиток екзистенціалізму у XX ст. Релігійний і світський екзистенціалізм. М. Хайдеггер. Проблема буття. Ідея свободи людини в філософії Ж.-П. Сартра. Бунт, абсурд і свобода у творах А. Камю.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	с.р.		Л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Антична та середньовічна філософія												
Тема 1. Філософія в житті людини та суспільства	9	2	2			5	8	2				6
Тема 2. Філософія античного світу та Стародавнього Сходу	9	2	2			5	9	2				7
Тема 3. Західно-європейська філософія середніх віків та філософія епохи Відродження	7	2				5	9		2			7
Разом за змістовим модулем 1	25	6	4			15	26	4	2			20
Змістовий модуль 2. Філософія Нового часу												
Тема 1. Філософія доби інтелектуальної та наукової революції Нового часу	9	2	2			5	9		2			7
Тема 2. Філософія Європейського Просвітництва	7	2				5	7					7
Тема 3. Німецька класична філософія. Філософські та суспільно-політичні погляди К. Маркса	9	2	2			5	9	2				7
Тема 4. Розвиток філософських ідей в Росії XV-XX ст.	7	2				5	7					7
Разом за змістовим модулем 2	32	8	4			20	32	2	2			28
Змістовий модуль 3. Сучасна філософія												
Тема 1. Позитивізм і неопозитивізм	7	2				5	9	2				7
Тема 2. Філософські ідеї в психоаналізі	7	2				5	6					6
Тема 3. Філософія екзистенціалізму	9	2	2			5	7					7
Разом за змістовим модулем 3	23	6	2			15	22	2				20
Усього годин	80	20	10			50	80	8	4			68
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-	10				-	-	10	
Усього годин	90	20	10		10	50	90	8	4		10	68

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Філософія в житті людини та суспільства	2
2	Філософія античного світу та Стародавнього Сходу	2

3	Філософія доби інтелектуальної та наукової революції Нового часу	2
4	Німецька класична філософія. Філософські та суспільно-політичні погляди К. Маркса	2
5	Філософія екзистенціалізму	2
	Разом	10

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим планом	
	Всього	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено робочим планом	
	Всього	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософія в житті людини та суспільства	5/6
2	Філософія античного світу та Стародавнього Сходу	5/7
3	Західно-європейська філософія середніх віків та філософія епохи Відродження	5/7
4	Філософія доби інтелектуальної та наукової революції Нового часу	5/7
5	Філософія Європейського Просвітництва	5/7
6	Німецька класична філософія. Філософські та суспільно-політичні погляди К. Маркса	5/7
7	Розвиток філософських ідей в Росії XV-XX ст.	5/7
8	Позитивізм і неопозитивізм	5/7
9	Філософські ідеї в психоаналізі	5/6
10	Філософія екзистенціалізму	5/7
	Разом	50/68

9. Індивідуальні завдання – 10 годин

Провести модульне дослідження з філософської проблеми яка найбільше зацікавила студента в процесі вивчення за бажанням.

Вимоги щодо написання модульного дослідження з курсу філософії:

Структура роботи повинна містити наступне:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначок (за потребою);
- вступ;
- основну частину;
- висновки до кожного розділу

- загальний висновок;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Вступ роботи повинен розкривати сутність і стан науково-практичної задачі, її актуальність, науково-практична цінність, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми. У вступі повинні бути сформульовані мета роботи та її задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети, об'єкт і предмет дослідження, його методологічну основу, використані методи.

Мета і задачі дослідження. Метою дослідження в загальному випадку є розробка інструментарію вирішення визначеної проблеми.

✓ Мета дослідження розкривається в задачах дослідження, що на теоретичному (методологічному, концептуальному), аналітико-прикладному (модельному, інструментальному) і практичному рівні розкривають її зміст.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження - це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, яку обрано для вивчення.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. Предмет дослідження визначає тему реферату.

Методологія дослідження. У вступі обов'язково визначається методологічна основа дослідження, подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Їхнє перерахування необхідно робити без відриву від змісту роботи, коротко і змістовно визначаючи, що саме досліджувалося тим чи іншим методом, і які результати дослідження при цьому отримані. Це дасть можливість переконатися в логічності і прийнятності вибору саме цих методів.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожен розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом обраного напрямку й обґрунтуванням застосованих методів досліджень. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки з коротким викладом приведених у розділі наукових і практичних результатів.

У розділах основної частини приводяться:

- ✓ огляд літератури з теми роботи і вибір напрямків досліджень;
- ✓ виклад загальної методики й основних методів досліджень;
- ✓ розробка прикладних результатів роботи;
- ✓ проведені теоретичні і (чи) емпіричні дослідження;
- ✓ аналіз і узагальнення результатів досліджень, включаючи аналіз ефективності впровадження (можливого впровадження).

В огляді літератури студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки по обраній проблематиці. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, студент повинен назвати ті питання, що залишилися невирішеними і, таким чином, визначити місце свого дослідження в рішенні проблеми. Бажано завершити цей розділ коротким резюме щодо необхідності проведення досліджень у даній області. Загальний обсяг огляду літератури не повинний перевищувати 20 % обсягу основної частини роботи. При викладі загальної методики й основних методів досліджень студент повинний аргументовано представити методологію дослідження і теоретично обґрунтувати напрямок вирішення визначеної проблемної ситуації. Основним теоретичним результатом даної частини дослідження повинні стати метод, методика, чи алгоритм концепція, які б сприяли досягненню мети дослідження за умови застосування механізмів їхньої реалізації, що описано у прикладній частині.

В *другому розділі*, обґрунтовується вибір напрямку дослідження, наводяться методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, розробляється загальна методика проведення дослідження.

У *третьому розділі*, на підставі отриманих у попередньому розділі результатів, студент з вичерпною повнотою повинен викласти результати власних досліджень з висвітленням того нового, що він вносить у розробки визначених завдань. Студенту варто давати оцінку повноти рішення поставлених задач, оцінку вірогідності отриманих результатів, негативні результати, що обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

У висновку до роботи з філософії приводяться найбільш важливі наукові й практичні результати, отримані в роботі; указують їм значення для науки і практики. Далі формулюють висновки і рекомендації щодо наукового і практичного використання отриманих результатів.

На початку висновку доцільно коротко оцінити стан питання. Далі розкриваються методи рішення поставленої в модульній роботі науково-практичної задачі, їхній практичний аналіз, порівняння з відомими рішеннями. У висновку необхідно підкреслити одержання якісних і кількісних показників, отриманих результатів, обґрунтувати їхню вірогідність, викласти рекомендації щодо їхнього використання.

Після висновку у роботі необхідно надати список літературних джерел, які використано під час проведення дослідження.

У додатки доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи:

- ✓ схеми і таблиці;
- ✓ ілюстрації допоміжного характеру;
- ✓ уривки із філософських робіт.

Модульну роботу друкують машинописним способом або за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали. Рекомендується використовувати шрифт Times New Roman, що є стандартним шрифтом MS Office, розміром 14 пт. Обсяг основного тексту роботи повинен становити 30-25 сторінок друкарського тексту.

Текст реферату необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий - не менш 20 мм, правий - не менш 10 мм, верхній - не менш 20 мм, нижній - не менш 20 мм.

Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка - чорного кольору середньої жирності. Ілюстрації можуть бути як чорно-білого, так і кольорового зображення.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і текстом повинна дорівнювати 2-3 інтервалам (24-36 пт).

Кожен розділ необхідно починати з нової сторінки.

У загальний обсяг роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці й рисунки, що цілком займають площу сторінки. Однак, усі сторінки зазначених елементів роботи підлягають нумерації на загальних підставах.

Орієнтовні теми модульних робіт

1. Філософія у пошуках власного предмету: історія і сучасність.
2. Структура і типи філософського знання: історія і сучасність.
3. Основні функції філософії: сучасні інтерпретації.
4. Філософія і наука: історичні і сучасні форми взаємодії.
5. Науковий статус філософії: різноманіття підходів.
6. Світоглядна природа філософського знання.
7. Буттєві коріння і життєвий смисл філософії.
8. Світогляд як форма самоусвідомлення людини.

9. Історичні типи світогляду: межі взаємозв'язків.
10. Міфологічний світогляд і сучасність.
11. Релігійний світогляд і сучасність.
12. Філософський світогляд: специфіка і значення у духовному житті суспільства.
13. Філософія в системі культури.
14. Філософія як "епоха виражена в думці": історія і сучасність.
15. Соціокультурні передумови виникнення і розвитку філософії.
16. Західна і Східна парадигми філософування: порівняльний аналіз.
17. Класична, неklasична і посткласична парадигми філософування.
18. Екзистенціалізм і сучасна філософська антропологія про людину і її буття.
19. Філософська антропологія ХХ ст.: основні ідеї і концепції.
20. Персоналізм про людину і можливості її самоздійснення.
21. Філософія Франкфуртської школи: еволюція та евристичний потенціал.
22. Сучасні релігійні філософські концепції: основні проблеми і тенденції еволюції.
23. Сучасна західна філософія науки.
24. Прагматизм і його методологічні орієнтації.
25. Методологічні орієнтації нео- і постпозитивізму.
26. Структуралізм і постструктуралізм: пошуки методологічного оновлення.
27. Екзистенційний психоаналіз Е.Фромма: витоки і конструктивні ідеї.
28. Філософська герменевтика: генезис і сучасний стан.
29. Феноменологія: основні етапи і сучасні перспективи розвитку.

Метою індивідуального завдання є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації. Необхідним елементом успішного дослідження є робота студентів із вітчизняною та закордонною літературою. Індивідуальне завдання виконується і здається в друкованому вигляді на аркушах формату А4.

10. Методи навчання

Лекції (оглядові, тематичні, дискусії); робота в Інтернет, реферування, конспектування тощо.

11. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня опанування здобувачами вищої освіти матеріалу навчальної дисципліни проводиться шляхом поточного та підсумкового (семестрового) контролю.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни з метою виявлення ступеню розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять (25 балів), а також за результатами виконання студентом індивідуальних завдань, а саме: виконання індивідуального завдання (25 балів).

Загальні критерії оцінювання результатів поточного контролю з дисципліни:

45-50 балів	ЗВО виявив цілковите володіння навчальним матеріалом, вмів аргументовано його викладати під час усних опитувань та письмових відповідей. Усі виконані індивідуальні завдання продемонстрували здатність студента не тільки оперувати теоретичним матеріалом, але й застосовувати його на практиці, знаходити раціональні рішення проблемних ситуацій, його здатність до аналітичного та критичного мислення.
39-44 балів	ЗВО в цілому достатньо повно володіє навчальним матеріалом, здатний демонструвати знання теоретичних питань дисципліни. Водночас, під час усного та письмового викладення деяких питань студент допускає окремі неточності та незначні помилки. Виконані

	індивідуальні завдання показують, що студенту дещо не вистачає аргументованості.
35-38 балів	ЗВО володіє навчальним матеріалом частково, демонструючи базові теоретичні знання. Усні та письмові питання розкрито частково, поверхово, недостатньо аргументовано. Індивідуальне завдання виконане на достатньо низькому рівні.
0-34 балів	ЗВО не володіє або недостатньо володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту більшості теоретичних питань. Індивідуальне завдання не виконане.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену у вигляді тестування на платформі Moodle. Всього студент має виконати 25 тестових завдань, за кожну вірну відповідь ЗВО отримує 2 бали. Кожне тестове завдання має чотири варіанти відповіді, з яких лише один варіант вірний. На проходження тестування дається одна година, проходження повторного тестування в той же самий день неможливо.

12. Засоби оцінювання

Опитування та доповіді на семінарських заняттях, оцінка за реферат, оцінка за виконане індивідуальне завдання, екзамен у вигляді тестування.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

екзамен

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Необхідним обладнанням є персональні комп'ютери, інтерактивна дошка, мультимедійний проектор.

13. Рекомендовані джерела інформації Базові

1. Гринів О. Історія української філософії. Львів:Тріада плюс, 2015. 302 с.
2. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій. Львів:Тріада плюс, 2016. 364 с.
3. Петрушенко В. Л. Філософія: підручник. Вид. 4-е, випр. і доп. Львів:Магнолія плюс, 2001. 445 с.
4. Петрушенко В. Л. Філософія: підручник. 4-те вид., випр. і доп. Львів :Магнолія, 2006. 504 с.
5. Поцюрко М. Філософія: навч.-метод. посібник. Львів :Сполом, 2014. 276 с.
6. Причепій Є. М. Філософія: посіб./Є. М. Причепій, А. М. Черній, В.Д.Гвоздецький, Л. А. Чекаль. Київ: Академія, 2005. 592 с.
7. Синиця А. Аналітична філософія: монографія. Львів: ЛДУФК, 2013. 303 с.
8. Синиця А. Філософія: навч.-метод. посіб. Львів: ЛДУФК, 2014. 179 с.

Допоміжні

1. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія: курс лекцій. Київ :Гене́за, 1993. 255 с.
2. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія: курс лекцій. Вид. 2-е, випр.і доп. Київ: Гене́за, 1996. 368 с.
3. Андрущенко В. Історія соціальної філософії: (західноєвропейський контекст): підручник. Київ: Тандем, 2000. 405 с.
4. Берко П. Нова парадигма української філософії. Львів: ЛДМУ ім. Д. Галицького, 2003. 302 с.
5. Берко П. Основи філософії: метод. посіб. / П. Берко, М. Небелюк, Н.Федитник. Дрогобич: Коло, 2004. 67 с.
6. Бичко А. К. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В.Г.Табачковський. Київ: Либідь, 2001. 406 с.
7. Бойченко І. В. Філософія: навч. посіб. для дистанц. навч. / І.В.Бойченко, М. І. Бойченко. Київ: Університет "Україна", 2004. 212 с.
8. Васянович Г. Філософія: навч. посіб. Львів: Норма, 2005. 210 с.
9. Горський В. С.Історія української філософії: курс лекцій. Київ: Наукова думка, 1996. 285 с.
10. Горський В. С. Історія української філософії: курс лекцій. 3-те вид. Київ: Наукова думка, 1997. 285 с.
11. Горський В. С. Історія української філософії: навч. посіб. Вид. 4-е. доп. Київ: Наукова думка, 2001. 374 с.
12. Захара І. Лекції з історії філософії. Львів: ЛБА, 1997. 398 с.
13. Касьян В. І. Філософія:навч. посіб. 5-те вид., випр. і доп. Київ: Знання, 2008. 347 с.
14. Коваленко А. Філософія: навч.-метод. посіб. для студ. Львів: ЦПД, 2009. 106 с.
15. Кондзьолка В. В.Нариси з історії античної філософії. Львів: Вид-во ЛДУ ім. І. Франка, 1993. 258 с.
16. Кондзьолка В. Історія Середньовічної філософії: навч. посіб. Львів: Світ, 2001. 218 с.
17. Мазур Л. Дух і плоть. Філософія життя та проблема людської тілесності: монографія. Львів, 2003. 377 с.

18. Пазенок В. С. Філософія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2008. 279 с.
19. Рижак Л. Філософія: підручник Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 650 с.
20. Старовойт І. С. Філософія: навч. посіб./І. С. Старовойт, Т. О. Сілаєва, Г. О. Орендарчук. Тернопіль: Астон, 1997. 429 с.
21. Федів Ю. О. Історія української філософії: навч. посіб./Ю. О. Федів, Н. Г. Мозгова. Київ: Україна, 2000. 512 с.
22. Філософія: навч. посіб./[Л. В. Губерський, І. Ф. Надольний, В. П. Андрущенко та ін]; за ред. І. Ф. Надольного. 7-ме вид., стереотип. Київ: Вікар, 2008. 534 с.
23. Філософія: підручник /за ред. Н. Я. Горбач. Львів: Логос, 1995. 222 с.
24. Філософія: підручник/[Н. Я. Горбач, В. М. Баланчук, Я. Г. Сислюк та ін.; за ред. Н. Я. Горбача]. Львів: Логос, 1997. 226 с.
25. Філософія: підручник/за ред. Г. А. Заїченка [та ін.]. Київ: Вища школа, 1995. 454 с.
26. Філософія: навч. посіб./І. В. Бичко, Ю. В. Осічнюк, В. Г. Табачковський [та ін.]. Київ: Либідь, 1991. 456 с.
27. Філософія. Курс лекцій: навч. посіб./І. В. Бичко, В. Г. Табачковський, Г. І. Горак [та ін.]. Київ: Либідь, 1993. 575 с.
28. Філософія: навч. посіб./за ред. І. Ф. Надольного. Київ: Вікар, 1997. 584 с.
29. Філософія Відродження на Україні: [монографія]/[М. В. Кашуба, І. В. Паславський, І. С. Захара та ін.; відп. ред. М. В. Кашуба]. Київ: Наук. думка, 1990. 332 с.
30. Філософія. Світ людини. Курс лекцій: навч. посіб./В. Г. Табачковський, М. О. Булатов, Н. В. Хамітов [та ін.]. Київ: Либідь, 2003. 429 с.
31. Arthur. Studying Philosophy, 2nd Edition. Pearson, 2004.
32. Chaffee, John. Revel for The Philosopher's Way: Thinking Critically About Profound Ideas. Access Card, 5th Edition. Pearson, 2016.
33. Mulvaney, Robert J. Classic Philosophical Questions, 14th Edition. University of South Carolina. Pearson, 2012.
34. Rauhut, Nils Ch. Ultimate Questions: Thinking about Philosophy [rental edition], 4th Edition. Pearson, 2020.
35. Stewart, David, Blocker, H. Gene. Fundamentals of Philosophy, 8th Edition. Pearson, 2013.
36. Waller, Bruce N. Consider Philosophy. Youngstown State University, 2011.
37. Wolff, Robert Paul. About Philosophy, 11th Edition. University of Massachusetts, Amherst. Pearson, 2012.

Інформаційні ресурси

1. <http://newacropolis.org.ua/>
2. <https://plato.stanford.edu/>
3. <https://philosopheducation.com/index.php/en/>